

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА ТАВРІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу

 М.І. Романова

«27» січня 2021 р.

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ЕКЗАМЕНУ
З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОГО СТУПЕНЯ
«ФАХОВИЙ МОЛОДШИЙ БАКАЛАВР»
НА ОСНОВІ БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
У 2021 РОЦІ**

Розглянуто і схвалено на засіданні

Навчально-методичної ради коледжу

Протокол № 7 від «25» січня 2021 р.

Голова НМР Л.А. Пустовойт

Програма вступного іспиту з історії України для абітурієнтів на основі базової загальної середньої освіти містить детальні методичні вказівки щодо складання письмового іспиту у формі тестів. В програмі окреслено вимоги до знань та умінь абітурієнтів з історії України, розписано критерії оцінювання знань і умінь абітурієнтів, запропоновано перелік питань та список рекомендованої літератури, зразок екзаменаційного білету для вступного випробування .

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
2. ФОРМА ВСТУПНОГО ЕКЗАМЕНУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	6
3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ВСТУПНИЙ ЕКЗАМЕН	8
4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	10
ДОДАТОК А	12

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного екзамену з історії України розроблено на основі Закону України « Про загальну середню освіту», Державного стандарту базової та повної загальної освіти та програми для загальноосвітніх закладів з дисципліни «Історія України» для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Метою вступного екзамену з історії України є:

- виявити і оцінити рівень навчальних досягнень вступників;
- оцінити ступінь підготовленості вступників для подальшого навчання за програмою підготовки фахівців за освітнім ступенем «фаховий молодший бакалавр».

Завдання вступного екзамену з історії України полягають у тому, щоб оцінити знання та уміння вступників:

- розуміти історичні корені сучасних економічних, політичних, соціальних та духовних проблем, їх взаємозв'язок із зовнішніми факторами;
- пояснювати історичні події;
- установлювати відповідності між поняттями та історичними подіями;
- розуміти сутність історичних понять, та їх пояснення;
- розташовувати історичні події у хронологічній послідовності;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами).

Вступник повинен знати:

- основні закони та етапи розвитку людської спільності;
- витоки української нації та її місце в загальнолюдських процесах;
- суспільно-економічні, політичні та культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- історичні події;

- діяльність історичних осіб і політичних організацій та партій.

Вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- розрізняти тенденційно подану інформацію;
- орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою, працювати з першоджерелами;
- розташовувати історичні події у хронологічні послідовності;

ФОРМА ВСТУПНОГО ЕКЗАМЕНУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Вступний екзамєн з історії України складається з двох частин.

У першій частині екзаменаційної роботи запропоновано 10 тестових завдань по чотири варіанти відповідей, з яких тільки одна відповідь правильна. Завдання вважається виконаним безпомилково, якщо в аркуш відповідей записана тільки одна літера, якою позначена правильна відповідь.

Друга частина екзаменаційної роботи складається із завдання на встановлення відповідності між історичними подіями та поняттями, на встановлення послідовності подій та завдання з вибором трьох правильних відповідей із семи.

Завдання вважається виконаним безпомилково, якщо в аркуш відповідей записано до завдання 11-12 наприклад (1-Д, 2-В, 3-Г, 4-А) така правильна відповідь, до 13-15 (Д, А, Г, В), а завдання 16-17 позначається трьома правильними цифрами, наприклад 1, 5, 9.

Схему нарахування балів за правильно виконане завдання для оцінювання робіт вступників наведено в таблиці 1

Таблиця 1

Нарахування балів для оцінювання роботи вступника

№ завдань	Кількість балів за одну відповідь	Кількість балів за одне завдання	Разом
1-5	10 балів	10 балів	50 балів
6-10	11 балів	11 балів	55 балів
11-12	4 бали	15,5 балів	31 балів
13-15	3,25 бала	13 балів	39 балів
16-17	4,2 бала	12,5 балів	25 балів
Разом			200 балів

Зразок вступного екзамену з історії України поданий у Додатку А до цієї Програми.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати за правильне виконання вступного екзамену з історії України - **200 балів**.

Час проведення вступного екзамену - **60 хвилин**.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ВСТУПНИЙ ЕКЗАМЕН

1. Початок формування людської цивілізації на території України.
2. Трипільська культура.
3. Скіфо-сарматська доба.
4. Античні міста-держави Північного Причорномор'я.
5. Східні слов'яни у VI-XI ст.
6. Виникнення і становлення Давньоруської держави (кінець IX-кінець X ст.)
7. Піднесення та розквіт Київської Русі (кінець X - середина XI ст.)
8. Володимир Великий, Ярослав Мудрий: внутрішня та зовнішня політика.
9. Політична роздрібненість Київської Русі (кінець XI —середина XIII ст.).
10. Монгольська навала та встановлення золотоординського іга.
11. Характерні риси та особливості розвитку культури Київської Русі.
12. Утворення Галицько-Волинської держави.
13. Підпорядкування руських князівств Монгольській імперії (Золотій Орді).
14. Король Данило – будівничий Галицько-Волинської держави.
15. Галицько-Волинська держава за наступників Данила Романовича та її розпад.
16. Культура Галицько-Волинської держави XIII – першої половини XIV ст.
17. Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського.
18. Польська експансія на українські землі наприкінці XIV-в середині XVI ст.
19. Люблінська унія 1569 року.
20. Соціально-економічні процеси в XIV—XVI ст.
21. Церковне життя. Берестейська унія 1596 року.
22. Культура України у XIV—XVI ст.
23. Феномен козацтва: генезис, характерні риси та особливості. Запорізька Січ.
24. Козацько-селянські повстання наприкінці XVI — на початку XVII ст.
25. Розгортання національно-визвольної війни (лютий 1648-серпень 1657 рр.)
26. Утворення Української гетьманської держави. Громадянська війна та поділ

- козацької України на два гетьманства (вересень 1657 - червень 1663 рр.)
27. Боротьба за возз'єднання Української держави (червень 1663 - вересень 1676 рр.)
 28. Українська державність наприкінці XVII - на початку XVIII ст.
 29. Колоніальна політика Російської імперії щодо України у XVIII ст.
 30. Правобережна Україна наприкінці XVII - у XVIII ст.
 31. Соціально-економічний розвиток наприкінці XVII-XVIII ст.
 32. Культура України наприкінці XVII-XVIII ст.
 33. Соціально-економічний розвиток українських земель у складі Російської імперії на початку XIX ст.
 34. Суспільні рухи початку XIX ст. в Україні.
 35. Національне відродження в Україні. Кирило-Мефодіївське товариство.
 36. Західноукраїнські землі під владою Австро- Угорської імперії в XIX ст.
 37. Модернізаційні процеси у Російській імперії та Україна в XIX ст.
 38. Суспільні течії та рухи у другій половині XIX ст.
 39. Українська культура у другій половині XIX ст.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойко О. Д. Історія України. 7 видання: посібник. / О. Д. Бойко. – Київ: Академія, 2018. – 720 с.
2. Сорочинська Н.М., Гісем О.О. Історія України (рівень стандарту: підручник для 11 кл. Н.М. Сорочинська, Гісем О.О. – Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2019 .- 240с.
3. Власов В.С. Історія України (рівень стандарту):підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти/ В.С.Власов,С.В. Кульчицький.- Київ:Літера ЛТД,2018-256с. <https://pidruchnyk.com.ua/1228-istoriya-ukrainy-10-klas-vlasov-kulchyskyu.html>.
4. Кульчицький. В.С. Історія України :підручник для 11 кл. загальноосвіт. навчальн. закл: рівень стандарту, академічний рівень / С.В.Кульчицький, Ю.Г. Лебедева.-К:Генеза ,2011-304с,іл., карти. <http://www.urok.net.ua/pidruchnik-dlya-11-klasu-avt-vlasov-v-s-kulchickij-s-v-2019.html>.
5. Гісем О.В. Історія України. Довідник, тестові завдання. Повний повторювальний курс, підготовка до ЗНО та ДПА./ О. Гісем.-Камянець-Подільський: ФОП Сисин О.В. 2018.624 с.
6. Алексеев Ю. М., Вертерел А. Г. Історія України.: Навчальний посібник. - К: Каравела, 2004. - 256 с.
7. Видатні постаті в історії України (IX - XIX ст.): Короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети / В. І. Гусєв, О. Г. Сокирко, В. Г. Червінський. - К: Вища школа, 2002. - 359 с.
8. Історія України (у таблицях і структурно-логічних схемах): навчальний посібник / уклад. О. В. Сараєва.; М-во освіти і науки України. – Маріуполь: ПДТУ, 2014. – 384 с.

9. Історія українського козацтва: нариси у 2-х т. / Редкол. В. А. Смолій та ін. - К: Вид. дім Києво-Могилянської академії, Т. 2. 2007. - 723 с.
10. Історія України в особах: Козаччина / Горобець В. М. та ін. - К: Україна, 2000. - 302 с.
11. Король В.Ю. Історія України: Навч. посіб/ В.Ю. Король – Київ, 2005. – (Академія). – С. 527.
12. Світлична А.Н. Історія України./ А. Н. Світлична – Київ, 2008. – С. 302.

Додаток А

до програми вступного екзамену з історії України
для вступників для здобуття освітньо-професійного
ступеня «фаховий молодший бакалавр» на основі
базової загальної середньої освіти

Екзаменаційний білет № ____ 2021р. з курсу історія України для вступників на основі базової загальної середньої освіти

Завдання 1-10 мають по чотири варіанти відповідей, з яких тільки **ОДНА** відповідь **ПРАВИЛЬНА**. Розв'яжіть завдання, оберіть правильну, на Вашу думку, відповідь та запишіть її у аркуш відповідей

1. У якому рядку всі слова стосуються трипільської археологічної культури?

- А наслідування колоніями суспільного та культурного життя материкової Греції;
- Б перелогове землеробство, протоміста, піч, вироби з міді, від Дністра до Дніпра;
- В землероби і скотарі, цар Атея, столиця Неаполь Скіфський;
- Г землероби і скотарі, Таврида, воювали проти Херсонеса.

2. Завершіть речення.

Місто Кафа, яке в 15 ст. мало один з найбільших портів світу й найбільший невільницький ринок у Криму, заснували в 60-ті роки 13 ст.

- А англійці;
- Б генуезці;
- В українці;
- Г італійці.

3. Доповніть твердження.

Утвердившись у Києві, великий князь Володимир Святославович:

- А розбив Хозарський каганат;
- Б охрестив Русь;
- В переміг половців;
- Г замінив родоплемінний поділ Русі на територіальний.

4. У якому місті було засновано першу братську школу (1586 р.)?

- А Одесі;
- Б Полтаві;

- В Львові;
- Г Києві.

5. Що зумовило зміну зовнішньополітичної орієнтації Б. Хмельницького в останні роки гетьманування (1656—1657 рр.)?

А підписання Березневих статей;

Б підписання Віленського московсько-польського перемир'я;

В Білоцерківської угоди;

Г Зборівського миру.

6. Які історичні факти відповідають періоду правління князя Володимира Великого?

А будівництво Десятинної церкви;

Б запровадження погостів та введення уроків;

В остаточне приєднання Червенських міст ;

Г розгром Хозарського каганату;

Б запровадження погостів та введення уроків.

7. Укажіть портрет історичного діяча, про якого йдеться мова:

Український політичний, церковний і освітній діяч. Митрополит Київський, Галицький і всієї Русі 1663-1647рр. Архімандрит Києво- Печерського монастиря.

А Петро Могила;

Б Костянтин Острозький;

В Григорій Сковорода;

Г Богдан Хмельницький.

8. У якому рядку всі слова стосуються правління І. Мазепи?

А Решетилівські статті, царський резидент, Малоросійська колегія;

Б Малоросійська колегія; Рішительні пункти;

В Правління гетьманського уряду, Рішительні пункти;

Г Коломацькі статті, культурно- просвітницька діяльність.

9. Оберіть рядок, у якому названо членів Петербурзької громади українців початок 60-х років 19 ст.

- А І.Вагилевич, М.Костомаров, П.Куліш;
- Б Т.Шевченко, Я.Головацький, В.Білозерський;
- В М.Костомаров, П.Куліш, В.Білозерський;
- Г М.Шашкевич, І.Вагилевич, Я.Головацький.

10. З якого документа наведено фрагмент?

«...З тими генеральними старшинами, полковниками і генеральними радниками повинен теперішній ясновельможний гетьман, а також його наступники радитися про безпеку Вітчизни, про спільне благо і про всі громадські справи і не має права нічого вирішувати, розпочинати і здійснювати своєю волею без попереднього розгляду і схвалення ними. Тому то призначаються три сесії Генеральної ради... Між Радами Україною правитиме гетьман з генеральною старшиною. Листи з інших держав гетьман повинен зачитувати старшині, так само й відповідь»

- А Коломацьких статей;
- Б Березневих статей;
- В «Конституції Пилипа Орлика» 1710 р.;
- Г Решетилівських статей.

Завдання на встановлення відповідності – 11–12

Розв'яжіть завдання 11-12 та запишіть відповідь у аркуш відповідей.

11. Установіть відповідність між фрагментами історичних джерел, що характеризують князів, та їхніми іменами.

1 «...Став розмножати число латинників і їх віру... принаджував з різних країв католицьких священників і богословів».	А переяславський князь Володимир Глібович
2 «Він бо любив дружину, і золота не збирав, майна не жалів, а давав дружині; був же він князь доблесний і всякими чеснотами був сповнений. За ним же Україна багато потужила».	Б галицький князь Ярослав Осмомисл
3 «...Був князем добрим, хоробрим, мудрим, який спорудив городи многі і церкви поставив, та братолюбством він світився був із братом своїм Васильком...»	В Роман Мстиславович
4 «Високо сидиш ти на своїм золотокованім престолі, підперши гори угорські своїми залізними полками, заступивши королю дорогу, зачинивши ворота на Дунаї...»	Г галицько-волинський князь Данило Романович

5 Уславився переможними походами проти половців та об'єднав Галицькі і Волинські землі в єдине князівство.	Д галицько-волинський князь Юрій II Болеслав
--	--

12. Установіть відповідність між іменами історичних діячів та їхніми стислими характеристиками.

1 І. Котляревський	А мислитель, просвітник, поет, написав «Сад божественних пісень».
2 В. Каразін	Б учений-енциклопедист, визнаний фахівець у царині історії, філології, етнографії, ботаніки. Упорядкував і видав три збірки народних пісень. Перший ректор Київського університету.
3 М. Максимович	В учений, винахідник, просвітник, громадський діяч, з ініціативи якого було засновано Харківський університет.
4 П. Куліш	Г автор першого українського історичного роману «Чорна рада». Зажив слави першого професійного українського літературного критика й творця українського правопису, чимало правил якого діють і нині.
5 Г Сковорода	Д автор першого твору нової української літератури, а також перших драматичних творів - п'єс «Наталка Полтавка» та «Москаль-чарівник»

*Завдання на встановлення послідовності подій - 13–15
Розв'яжіть завдання 13-15 та запишіть відповідь у аркуш відповідей.*

13. Установіть хронологічну послідовність подій першої половини 17 ст.

- А підписання Куруківської угоди поляків із козаками;
- Б Хотинська битва;
- В козацьке повстання під проводом П. Павлюка, Я. Острянина, Д. Гуні;
- Г ухвалення польським урядом «Пунктів для заспокоєння руського народу».

14. Установіть хронологічну послідовність подій:

- А відкриття «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства»;
- Б ухвалення Емського указу;
- В Друге польське повстання;
- Г Кримська війна.

15. Установіть хронологічну послідовність подій другої половини 19 ст.

- А утворення Русько-української радикальної партії (РУРП);

- Б Валуєвський циркуляр;
- В створення у Львові «Просвіти»;
- Г Маніфест про скасування кріпосного права в Росії.

*Завдання з вибором трьох правильних відповідей із семи 16 – 17
Розв'яжіть завдання 16-17 та запишіть відповідь у аркуш відповідей.*

**16. У яких твердженнях ідеться про князя Василя-Костянтина
Острозького?**

- 1 український князь, «некоронований король» Русі-України;
- 2 автор першого українського історичного роману «Чорна рада»;
- 3 просвітник, письменник, поет, написав твір »Сад божественних пісень»;
- 4 засновник академії, ініціатор друку повної Біблії церковнослов'янською мовою;
- 5 автор драматичних творів - п'єс «Наталка Полтавка» та «Москаль-чарівник»;
- 6 від 1559 р. був київським воєводою, наприкінці 16 ст. - найбільший після короля землевласник Речі Посполитої;
- 7 автор вірша «Ще не вмерла України...».

**17. Які з перелічених тверджень використаєте для розповіді про
господарство та спосіб життя давніх слов'ян?**

- 1 за житла правили напівземлянки чи землянки зі складеними зі зрубаних стовбурів стінами;
- 2 зростання ролі торгівлі і міст;
- 3 кочове скотарство та рибальство;
- 4 розводили велику й дрібну рогату худобу, овець, свиней; використовували як тяглову силу волів;
- 5 живучи поміж лісів та біля річок, не нехтували мисливським і рибальським досвідом;
- 6 воювали з скіфами, використовували працю рабів ;
- 7 протоміста, орнаментована кераміка.

Голова предметної комісії

(підпис)

Л.В.Любченко

